

یک عکس، یک خاطره

عبدالله اوجلان در دادگاه - ۲۰۰۰

۲۱ سال پیش در چنین روزی، برابر شانزدهم فوریه ۱۹۹۹ میلادی، عبدالله اوجلان، بنیان‌گذار حزب کارگران کردستان ترکیه، در نایروبی پایتخت کنیادستگیروبه آنکارا منتقل شد. همان زمان بولنت اچویت، نخست‌وزیر وقت ترکیه اعلام کرد جزئیات دستگیری اوجلان و اینکه کدام سرویس‌های اطلاعاتی بیگانه در این عملیات ترکیه را همراهی کردند، هرگز افشا نخواهد شد. اوجلان هم اکنون دوران حبس ابد خود را در زندان جزیره ایمرالی می‌گذراند. □

دژاوو

کلیسای کاتولیک و تکفیر هلند

[شهروند] واژه «تکفیر» برای اکثر ما یادآور گروه‌های سلفی تروریستی چون داعش، جبهه النصره، احرار الشام، القاعده و... است، اما احتمالاً برایتان جالب خواهد بود اگر بدانید همین واژه به ظاهر ترسناک جایگاهی بس عظیم در تاریخ مسیحیت دارد. وقتی از وجود تکفیر در مسیحیت صحبت به میان می‌آید، آنهایی که در این مبحث صاحب حتی اندک مطالعه‌ای هستند، با به یاد آوردن نام‌هایی چون «ژاندارک»، «جوردانو برونو» و «مارتین لوتر» بر این حقیقت صحه می‌گذارند، اما باید دانست محدوده عمل تکفیر در مسیحیت خصوصاً کلیسای کاتولیک روم بسیار فراتر از این اسامی است. «آلفونس دوم» پادشاه پرتغال، «الیزابت یکم» ملکه انگلستان، «نپلئون بناپارت» امپراتور فرانسه، «جیمز چهارم» پادشاه اسکاتلند، «رودلف یکم» پادشاه آلمان، «فیلیپ یکم» پادشاه فرانسه، «ویکتور امانوئل دوم» پادشاه ایتالیا، «هنری هشتم» پادشاه انگلستان، «فیدل کاسترو» رهبر کوبا، «خوان پرون» رئیس‌جمهوری آرژانتین و... از جمله افرادی هستند که طعم متهم شدن به ارتداد از سوی کلیسای کاتولیک را در یک بازه زمانی هزار و ۵۰۰ ساله چشیده‌اند و تازه نام اینان به خاطر شهرت‌شان در فهرست تکفیری‌ها ثبت شده است و بسیاری از افراد عادی نیز بوده‌اند که به این تیغ گرفتار آمده‌و چون اسم و رسمی نداشته‌اند، در صفحات تاریخ نیز جایی درخور نیافتند. اما اگر می‌اندیشید داستان تکفیر در مسیحیت به همین اسامی و چهره‌های سرشناس و احتمالاً چند روستایی و شهرنشین گمنام در شهرهای مختلف اروپا ختم می‌شود، فقط می‌توان گفت از قابلیت‌های کلیسای کاتولیک روم آنچنان که باید و شاید آگاه‌و مطلع نیستید!

جزای استقلال طلبی

۴۵۲ سال پیش در چنین روزی، برابر شانزدهم فوریه ۱۵۶۸ میلادی، کلیسای کاتولیک روم در اقدامی کم‌سابقه که نه تا آن زمان و نه تا بعد از آن مشابه‌اش در تاریخ دیده و تکرار نشد، مردم هلند یعنی جمعیتی معادل ۳ میلیون نفر را تکفیر کرد و به جرم الحاد و ارتداد ریختن خون‌شان را مباح دانست. اینکه فردی، یا جمعی کوچک، یا پیروان فرقه‌ای محلی در عبادتگاهی مهجور به تیغ تکفیر کلیسای کاتولیک گرفتار آیند، برای هیچ‌کس اتفاق عجیب و غیرقابل باور نبود، اما اینکه ساکنان کشوری در یک محدوده جغرافیایی بزرگ و باگشتی میلیونی بدون هیچ‌گونه تفکیکی مرتد

معما

زادروز «وتو»

هفتادوچهار سال پیش در چنین روزی، برابر شانزدهم فوریه ۱۹۴۶ میلادی، نماینده اتحاد جماهیر شوروی در شورای امنیت سازمان ملل متحد، هنگام رأی‌گیری برای تصویب یک پیشنهاد دست خود را به نشانه مخالفت بالا برد تا نخستین استفاده از «حق وتو» در تاریخ سازمان ملل متحد رقم بخورد. «وتو» امتیازی است که پنج عضو دائم شورای امنیت یعنی ایالات متحده آمریکا، روسیه، انگلستان، فرانسه و چین در اختیار دارند و براساس آن می‌توانند از تصویب هرگونه پیشنهادی در سازمان ملل متحد که آن را مغایر منافع خود می‌دانند جلوگیری کنند. Veto واژه‌ای لاتین به معنای «من منع می‌کنم» است که نخستین بار در روم باستان و مجالس سنای این امپراتوری مورد استفاده قرار گرفت. اما تاریخچه این حق یا درواقع «امتیاز ویژه» به کنفرانس یالتا در سال ۱۹۴۵ میلادی برمی‌گردد که نمایندگان قدرت‌های پیروز در جنگ جهانی دوم یعنی اتحاد جماهیر شوروی، آمریکا و انگلستان با هم برای گنجاندن آن در منشور سازمان ملل متحد به توافق رسیدند. هنوز هستند کسانی که موافقت جهان با اعطای این حق مضاعف به دولت‌های فوق را بر نتابیده و کم‌کاری کشورهای مؤسس سازمان ملل متحد در این زمینه را نکوهش می‌کنند؛ اما آنهایی که تاریخ معاصر را عمیق‌تر خوانده‌اند خوب می‌دانند که اگر آن زمان «حق وتو» به رسمیت شناخته نمی‌شد، اصولاً امروز چیزی با عنوان «سازمان ملل متحد» هم وجود نمی‌داشت، چه آنکه قدرت‌های برتر و پیروز جنگ جهانی تشکیل یک مجمع جهانی بدون در نظر گرفتن حقی خاص برای آنها را بی‌فایده و فاقد ارزش می‌دانستند. تاکنون روسیه (اتحاد جماهیر شوروی) ۱۱۵ بار، ایالات متحده آمریکا ۸۱ بار، انگلستان ۲۹ بار، فرانسه ۱۶ بار و چین ۱۵ بار از این حق استفاده کرده‌اند. «وتو» در جلسات شورای امنیت سازمان ملل متحد معنا می‌یابد و در رأی‌گیری‌های مجمع عمومی این سازمان کاربرد ندارد. همچنین استفاده از این حق فقط با دادن رأی مخالف است که کارکرد پیدا می‌کند و دادن رأی ممتنع یا غیبت نماینده یکی از این پنج کشور در جلسات رأی‌گیری شورای امنیت «وتو» تلقی نمی‌شود. یک سال پیش با قطعی شدن خروج انگلستان از اتحادیه اروپا، فرانسه عنوان تنها کشور دارای حق وتو در این اتحادیه را به دست آورد و شاید درست به همین دلیل آلمانی‌ها با ارایه یک پیشنهاد خواستار انتقال حق وتوی فرانسه به اتحادیه اروپا شدند. پیشنهادی که واکنش سرد فرانسه را در پی داشت، هرچند پاریس در اقدامی دیپلماتیک و تعارف‌گونه متعهد شد برای عضویت دائم اتحادیه اروپا در شورای امنیت سازمان ملل متحد و گرفتن حق وتو برای آن تلاش کند. □

جدول

شماره ۱۹۱۲

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱														
۲														
۳														
۴														
۵														
۶														
۷														
۸														
۹														
۱۰														
۱۱														
۱۲														
۱۳														
۱۴														
۱۵														

افقی ۱۱- آخرین پادشاه ساسانی - سقف فقر ۲- جزیره شکر - موی انگلیسی زبان - قطار زیرزمینی ۳- صفت عدد - بوی رطوبت - لایه درونی کره چشم - دندان فیل ۴- ورزش زمستانی - بز کوهی - عدد نحس ۵- کشتن - ورم - پدر نریمان - به دنیا آوردن ۶- پسوند خریدار - ورزشگاه تیم پیوونتوس - داخل حیاط ۷- باوقار - اهلی - بیماری کم‌خونی ۸- رفوزه - کسی که او را دست می‌اندازند - ایالتی در افغانستان - دختر ۹- ربیع - سرسرا - آرزو ۱۰- سال آذری - عیادت از مریض - کنسرو ماهی ۱۱- بهانه جومی‌زند - حیوان اهلی - کاشف سیاره اورانوس - مرزبان ۱۲- از شهرهای هرمزگان - شاه بی‌شین - تلاش ۱۳- گیاه تاجریزی - زن و بچه‌دار - از نت‌ها - خدای درویش ۱۴- حاکم شراب خواربنی امیه - زادگاه حضرت ابراهیم - راه‌شن‌ریزی شده ۱۵- پول کویت - از علایم افسردگی

حل جدول شماره ۱۹۱۱

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ح	م	ا	م	گ	ن	ج	ع	ا	خ	ا	ن	۱	۱۵
۲	ک	ا	ت	ف	ی	و	د	ا	ل	م	س	د	س	
۳	ن	ی	ن	س	ت	و	ر	م	ت	ه	م	ت	ا	ب
۴	م	ی	ت	ر	ا	ن	د	و	ا	ر	د	۱	۱۰	
۵	ب	ع	ا	ر	ق	ا	ن	ر	م	د	م	د	س	
۶	ا	ق	ص	ی	ب	ل	ی	ه	ت	ر	ا	ک	م	
۷	خ	ر	ب	د	ا	و	ر	ا	ج	ا	ن	ب		
۸	ی	ف	ل	ه	ع	م	د	و	د	ر	ب			
۹	ح	ج	ر	ا	ن	ی	ب	و	د	ک	ی	د		
۱۰	ر	ه	و	ا	ر	و	ا	ن	ج	ا	م			
۱۱	و	ک	م	د	و	ر	م	ت	ه	م	ت	ا	ب	
۱۲	ی	د	ا	س	ت	ر	س	ا	ر	و	ا	ن		
۱۳	ر	س	ی	ع	ی	د	ر	و	د	ی				
۱۴	ر	س	و	ا	د	س	ا	م	ب	ر	و	ا	ن	
۱۵	د	ل	و	د	م	ا	غ	ن	د	ن	ش	ت		

نام

زن خشایارشا- نوعی نوشیدنی حرام - ناسیونال ۳- راندن مزاحم - از بخش‌های اقتصاد - گردن‌آویز قهرمان - رود بزرگ آلمان ۴- طرف برنج - فیلم ابوالفضل جلیلی - عدد دونه - تصدیق روسی ۵- سود حرام - دردناک - خدمت‌گزار یک موسسه مذهبی ۶- مادر لر - سازی زهی - هافبک اسپانیایی منچستر یونایتد ۷- آبشار - شیشه آزمایشگاه - تبری که با کمان انداخته می‌شود ۸- بخشش - حفاظ ضربه‌گیر خودرو - کاری که فقط برای خدا انجام شود - حجم هندسی ۹- گاو تبتی - فیلمی از داریوش مهرجویی - دریاچه خشک شده آسیای میانه ۱۰- فیلم مهرجویی - منازعه و درگیری - اندام نفس کش ۱۱- عدد بلبلی - طالع‌بین - خاموش‌کننده شمع ۱۲- زهر- نفس- اسب تیریزی- طرف‌گدایی ۱۳- ازدواج موقت- نوعی پاپوش- تکرار ش‌آوای فاخته است- علامت جمع ۱۴- نظرات- سختی و مرارت- دشمن ریشه ۱۵- دوره‌ای از عمر انسان- ازدواج